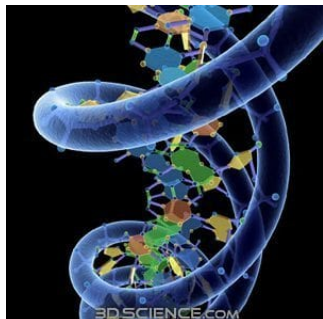

Autor: Karel Veliký

Holger Schleip je lékařem v německém Birkenfeldu. Je autorem knih Zurück zur Natur – Religion? a Zurück zur Natur – Religion. Wege zur Ehrfurcht vor allem Leben. Byl členem strany zelených a religiózního společenství německých unitářů (Deutsche Unitarier Religionsgemeinschaft). Článek byl poprvé publikován v časopise Nation und Europa 7/8 05, dále v Mars Ultor 2006, přeložen do ruštiny na stránkách Velesova sloboda. Ruský překladatel text uvádí slovy: „ Předložené teze neslouží k vytvoření obrazu nepřítele, naopak, mají pomoci obraz nepřítele nově zhodnotit a dát možnost vzniku dialogu, v první řadě mezi lidmi, kteří se řadí k antirasistům a těmi, kdo jsou právem nazýváni rasisty.“

Následující text nemá za cíl snad podporovat v lidech rasovou nesnášlivost, nebo přesvědčení, že z faktu existence rozdílných lidských ras je možno vyvozovat kvalitativní sociologické závěry, nýbrž poukázat, že existence lidské klinální variability je objektivní fakt a že vytlačovat uznání existence „ras“ za periferii etických norem má asi stejnou logiku, jako nazývat „nacistou“ toho, kdo mluví o „národech.“

1.

Pojem 'rasismus' je většinou užíván v tom smyslu, že je to něco per definitionem bludného nebo špatného, případně to i ono zároveň. Taková definice se hodí k sociálnímu vyloučení skutečných nebo domnělých rasistů, brání ale serióznímu intelektuálnímu se vypořádání s jevy, které jsou pokládány za rasistické.

2.

Rasismus proto bez apriorního odsouzení definuji jako k rase se vztahující „-ismus“ – jako pocit, myšlení a jednání, v nichž rasa (resp. to, co se pod ní nyní rozumí) zaujímá centrální nebo přinejmenším důležitou úlohu.

3.

'Rasy' jsou přitom (úmyslně neostře) definovány jako genetické skupiny (angl. Genpools, něm. Fortpflanzungsgemeinschaften), které se v biologické systematice nacházejí mezi (téměř) v každé generaci nově smíchanými rodinami a (prakticky) již nesmíselnými druhy; a kromě toho se od sebe vnějškově zřetelně liší.

4.

Mnozí antirasisté odmítají pojem 'rasa' paušálně („Rasy neexistují; jen rasismus“, Volker

Sommer). Při obcházení pojmu rasa lze 'rasismus' definovat i jako biologický 'grupismus' (Kurt Wilirich) korelativní s genovou skupinou, která je menší než náš druh homo sapiens, ale větší a trvalejší než lidské rodiny.

5.

Rasismus lze nejlépe pochopit srovnáním s jinými 'grupismy', tedy s '-ismy', v nichž se poměr k jedinci primárně neřídí podle jeho individuálních vlastností, ale podle příslušnosti k té či oné skupině, zejména podle toho, zda jedinec je řazen k vlastní skupině nebo není.

6.

S rasismem srovnatelný grupismus je 'specismus' (z latinského species=druh, angl. „speciesism“, termín zavedený odpůrcem pokusů na zvířatech Richardem Ryderem) – tedy cítění, myšlení a jednání, které staví do centra druhovou příslušnost. Klíčovými pojmy specismu jsou 'lidská důstojnost' a 'lidská práva', tedy důstojnost a práva, která přiznáváme všem jedincům našeho druhu, ale jedincům náležejícím ke všem ostatním druhům je upíráme: krmná prasata a pokusní králíci žádná lidská práva nemají, protože nejsou lidmi. Pro náš specismus jsou dále typické představy o zvláštní blízkosti boží člověku, a také jazykový úzus v tom smyslu, že chvályhodné způsoby chování označuje podle nás za 'lidské', a odsouzeníhodné svaluje na jiné druhy jako 'nelidské', 'zvířecí', 'bestiální' atd. Specismus znamená, že se při kontaktu s jedinci řídíme více podle druhových vlastností než podle vlastností individuálních: „Člověk je tvor rozumný, zvíře ne“ – proto obecně nesmíme lidi usmrcovat, i novorozené a těžce duševně postižené, ale mentálně výše vyvinuté šimpanze smíme.

7.

Dalším s rasismem srovnatelným grupismem je ono široce rozšířené cítění, myšlení a jednání, které staví do centra rodinné vazby – nabízí se pro to výraz 'familismus'. 'Familistický' je například ostych malých dětí před cizími lidmi, očekávání sexuální věrnosti od partnera v manželství, nárok šestinedělky na „vlastní krev“ (=dítě) i dědické právo. Také antirasisté, kteří ohledně tématu imigrace záníceně odmítají rasistické představy o 'společné krvi', nemají námitek proti suverenitě principu původu v porodnicích nebo proti nároku dítěte na jeho 'povinný díl' při smrti rodičů.

8.

Familismus, rasismus a specismus mají analogickou strukturu, i když se výrazně liší mírou afinity – podle jedinců náležejících k vlastní nebo cizí skupině. Ostych malého dítěte před cizími lidmi (familismus), „cizinci ven“ heterosexuálního mladého muže roznícené barvou pleti (rasismus) a „zvířata nejsou žádní lidé“ řízky pojídajícího ochránce lidských práv – to vše jsou formy potřeby distance orientované podle původu, kterou lze krátce, ale naprosto oprávněně nazvat 'xenofobií'.

9.

„Láska k bližnímu místo lásky ke vzdálenému“ může být racionální. Lichotivé představy, které si děti dělají o rodičích, rodiče o dětech nebo manželé mezi sebou, mohou být prospěšné nejen dotyčné rodině, nýbrž i celému národu. Analogicky mohou být lichotivé představy o

vlastním národě, vlastní rase nebo o vlastním náboženském společenství užitečné celému lidstvu. Rozhodně, slouží-li k láskyplnému pěstění vlastního hnízda a ne invazi na cizí území. 'Grupismy' tedy nejsou bezpodmínečně zlé.

10.

Z mojžíšovského pohledu vyniká vlastní národ, chápaný jako rodová pospolitost, nad všechny ostatní národy vyvoleností boží. I ten, kdo pojem rasy v souvislosti s pospolitostí Židů neuznává, musí připustit: mojžíšovská představa vyvolenosti je „typicky rasistická“ v tom smyslu, že přesně odpovídá myšlenkovému schématu, který si antirasisté musí jako rasistický nutně ošklivit. Proto platí: konsekventní antirasismus vede rovnou k tomu, co je obvykle nazýváno antisemitismem. Naproti tomu porozumění rasismu před antisemitismem chrání.

11.

Strukturování života do rozdílných genetických skupin má velký biologický význam, neboť každá genetická skupina (genetický pool) představuje možnou odpověď života na měnící se životní podmínky. Kdyby se pozemský život sestával jen z jednoho druhu, znamenalo by jeho vymření konec života na Zemi. Skládá-li se druh jen z jedné rasy, potom znamená vymření této rasy vymření celého druhu.

12.

Zásada „různorodost zajišťuje budoucnost“ platí nejen pro lesy a moře, ale také pro lidstvo: lidstvo, které se ve směru budoucnost plaví na mnoha různých lodích, má větší šance na přežití než lidstvo, které postupuje v jedné společné lodi (Irenäus Eibl-Eibesfeldt). Homogenizované lidstvo „sází vše na jednu kartu“, naproti tomu lidstvo rozčleněné do rozdílných ras, národů, náboženství, kultur, hospodářských prostorů atd. „má hodně železek v ohni“. Snad je představa lidstva jako omylu evoluce pravdivá, snad není. Snad je slepou uličkou bílá rasa a její civilizace, snad mohou příští tisíciletí nejspíš přežít australští Aboriginci nebo afričtí Křováci – nebudou-li dříve pohlceni bílými a černými. To dnes nemůže nikdo vědět.

13.

Oba nejakutnější biologické cíle by měly být sebezáchova a zachování druhu; třetí místo by mělo zaujmout úsilí o diferenciaci. Protože různorodost vzniká separací, je nasnadě, že naše k separaci sloužící dispozice v nás sice nejsou ukotveny tak hluboce jako kupříkladu hlad (sloužící k sebezáchově) nebo sexualita (sloužící k zachování druhu), ale přece jen relativně hluboko, asi jako žárlivost, ctižádost nebo majetkové aspirace. Tato hypotéza vysvětluje četné neúspěchy mnoha dobře míněných snah navždy xenofobii odnaučit.

14.

Tak jako sympatie a láska vedou často k biologicky racionálnímu sblížení, vedou antipatie a strach často k biologicky racionálnímu separování. Jsou-li lidé přinuceni žít proti své přirozenosti, pak to zvyšuje nebezpečí násilných činů. Platí to zejména pro 'ofenzivní' xenofobii. Nemůže-li xenofobie vést k zachování, resp. obnovení distance, pak se nebezpečí násilných excesů zvyšuje až ke genocidě.

15.

Ať už se k pojmu 'rasy' stavíme jakkoli – globálně lze pozorovat: standardně 'multirasově' poskládané společnosti se oproti původním homogenním společnostem (národní státy) vyznačují většími společenskými protiklady a vyšší násilnou kriminalitou. (Již navenek patrná) nespřízněnost očividně komplikuje sociální smír i zřeknutí se násilí.

16.

Pro posuzování lidského jednání je důležité, jak chronické jsou očekávané důsledky a jaké období je třeba k opětovnému napravení vzniklých následků. Právní systémy, které jsou základem ústavního patriotismu, mohou vzniknout v průběhu let; národy, které jsou základem nacionalismu, v průběhu staletí; rasy, které jsou základem rasismu, v průběhu desítek tisíc let. Adekvátně k tomu lze dobu následků odstranění právního systému měřit v letech, odstranění národů ve staletích, odstranění ras v tisíciletích.

17.

Rasismus zahrnuje různé, podle okolností dokonce protichůdné prvky, a je rozumné si ho pojmově rozdělit na rasismus (ofenzivní) 'exploatační' a (defenzivní) 'separační'. První se zaměřuje na znevýhodnění a poškozování cizích ras. V extrémní podobě se projevuje zotročením lidí jiných ras a dnes se projevuje skrytě a v soft-formě v nespravedlivých obchodních vztazích mezi „bílými“ průmyslovými a „barevnými“ zemědělskými státy. Druhý směřuje k vytvoření, resp. zachování distance mezi rasami. V extrémní podobě se projevuje zabitím a vyhnáním, v soft-formě nežádoucností lidí cizích ras ve vlastní zemi nebo dokonce ve vlastní rodině.

18.

V aktuální diskusi o přistěhovalectví nejde o „rasismus ano či ne“, ale o rasismus separační versus exploatační: můžeme se separovat a řešit naše vlastní problémy tak, že náš ekonomický a sociální systém přebudujeme na přestárle a ubývající obyvatelstvo. Byla by to služba lidstvu, kterou mu – naštěstí – ještě můžeme prokázat. Nebo můžeme cílenou imigrační politikou (získáváním výkonných elit jiných národů) zkusit přenést náklady naší demografické krize a vysoké životní úrovně na jiné. Ovšem: když v několika generacích zestárne a ubyde lidstvo, což je z ekologického hlediska žádoucí a již nyní předvídatelné, pak máme příslušný problém na globální úrovni; to znamená, že poté bude lidstvo pro metodu řešení „sanace sociálních problémů imigrací“ potřebovat mimozemšťany svolné imigrovat.

19.

Všeobecně platí: rozčlenění do separovaných společenství umožňuje lidstvu včas hledat a zkoušet řešení budoucích problémů. Pokud jdou různé národy různými cestami, může se jeden národ učit od druhého. Globalizace snižuje schopnost lidstva se učit.

20.

Také jakákoli revoluce i socialismus představují cestu, o které se předem jistě neví, kam vede. Při národní revoluci, resp. národním socialismu jde národ novou, ještě neznámou cestou, při světové revoluci a mezinárodním socialismu tak činí celé lidstvo. 'One World' nahrazuje experimenty národů experimenty lidstva a riziko debaklu národa rizikem debaklu

lidstva.

21.

Rasismus může vést ke krvavému násilí. Avšak tabuizovat proto rasismus (ve smyslu výše uvedené definice) je podobně nesmyslné, jako kdyby sexuální zločiny byly důvodem tabuizovat sexualitu, nebo loupežné vraždy důvodem tabuizovat majetkové úsilí. Smysluplné je naproti tomu vzít především na vědomí i žádoucí aspekty rasové a etnické separace: předchází konfliktům („Dobré ploty dělají dobré sousedy“ – říká anglické přísloví), a přes národní státy vytváří dobré základy pro státy sociální. A hlavně: vytváří a zachovala by různorodost (=pluralitu) a tím životaschopnost lidstva pro budoucnost.

22.

Jaký význam ve srovnání s jinými způsoby diferenciací při tom přináleží pluralitě genetických skupin, nedokáže dnes nikdo předpovědět. Snad jsou kulturní a civilizační odlišnosti důležitější než genetické, přičemž však genetická diferenciacie zjevně představuje přinejmenším krystalizační body, pravděpodobně však i příčiny kulturních a civilizačních odlišností. Závažné důvody hovoří pro to, že odstranění strukturované genetické diferenciacie (jednodušeji: ras) snižuje, možná zásadně, způsobilost lidstva přežít. Rasově orientovaná segregace je tudíž v zájmu přežití lidstva.